

Bryssel den 18 oktober 2022
(OR. en)

13236/22

Interinstitutionella ärenden:
2021/0424(COD)
2021/0425(COD)

ENER 491
ENV 973
CLIMA 486
IND 388
RECH 525
COMPET 766
ECOFIN 969
CODEC 1433

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas (omarbetning) och förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (omarbetning) – Riktlinjedebatt

Inför mötet i rådet (transport, telekommunikation och energi) den 25 oktober 2022 bifogas för delegationerna diskussionsunderlaget om direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas och förordningen om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (omarbetning).

Diskussionsunderlag om förordningen och direktivet om gas- och vätgasmarknaderna

Den 15 december 2021 lade kommissionen fram förslagen till direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas och till förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (gaspaketet) som en del av den nya EU-ramen för att minska koldioxidutsläppen på gasmarknaderna, främja vätgas och minska metanutsläppen.

Under det franska ordförandeskapet presenterades förslagen tillsammans med en konsekvensbedömning, varefter medlemsstaterna höll en första diskussion. I juli 2022 inledde det tjeckiska ordförandeskapet förhandlingar om förslagen i arbetsgruppen för energi. På grundval av de första resultaten av dessa diskussioner lade ordförandeskapet den 9 september 2022 fram den första översynen av både förordningen och direktivet för att möjliggöra ytterligare ingående diskussioner i arbetsgruppen för energi under de följande veckorna.

På grundval av de framsteg som hittills gjorts och för att fastställa riktlinjer för det fortsatta arbetet föreslår ordförandeskapet nu följande tre diskussionsämnen, vart och ett med flera alternativ som ministrarna kan överväga:

1. Tidsramen för utvecklingen av vätgasmarknaderna med fokus på vertikal åtskillnad av operatörer av vätgasnät

Kommissionen föreslår ett flexiblere regelverk för vätgas under marknadens uppbyggnadsfas, men fram till den 1 januari 2031 bör mer detaljerade regler som underlättar marknadsintegration och gränsöverskridande handel tillämpas. Vissa medlemsstater ansåg att det fastställda datumet 2030 för denna regleringsmässiga övergång inte ger tillräcklig flexibilitet och tid för att vätgasmarknaden ska kunna utvecklas och mogna tillräckligt. Avsaknaden av ett harmoniserat slutdatum för övergångsperioden på EU-nivå medför dock en risk för olika regelverk över gränserna, vilket skulle kunna hämma utvecklingen av en effektiv inre marknad.

Genom de föreslagna reglerna för vertikal åtskillnad av operatörer av vätgasnät (*artikel 62 i direktivet*) blir modellen för åtskilt ägande tillgänglig. Det föreslås att modellen med den oberoende systemansvariga ska vara tillgänglig för vätgasnät som tillhörde vertikalt integrerade företag när gaspaketet trädde i kraft. En mer omtvistad aspekt är det faktum att modellen för åtskillnad av oberoende systemansvariga för överföring löper ut 2031, eftersom vissa medlemsstater oroar sig för att detta skulle kunna hämma utvecklingen av vätgasnät och därmed marknaderna, då modellen för åtskillnad av oberoende systemansvariga för överföring inte skulle uppmuntra de systemansvariga för överföringssystemen för gas att investera i infrastruktur som används för nya ändamål.

Den föreslagna övergångsperioden för vätgasmarknaderna före utgången av 2030 nämns i flera artiklar i gaspaketet. I förordningen föreslås att inga tariffer ska tas ut för tillträde till vätgasnät vid sammanlänkningspunkter mellan medlemsstater från och med den 1 januari 2031 (*artikel 6 i förordningen*). I gengäld bör ett system med ekonomisk ersättning för finansiering av gränsöverskridande infrastruktur inrättas mellan de berörda operatörerna av vätgasnät (*artikel 53 i direktivet*). Enligt det föreslagna direktivet ska medlemsstaterna före utgången av 2030 säkerställa genomförandet av ett system med reglerat tillträde för tredje part till vätgasnät (*artikel 31 i direktivet*), och operatörer av vätgasnät kan omfattas av undantag för befintliga vätgasnät och geografiskt avgränsade vätgasnät (*artiklarna 47 och 48 i direktivet*).

Ministrarna uppmanas därför att överväga följande alternativ:

- a) *Att tillämpa en översynsmekanism för det regleringsmässiga övergångsdatumet 2031 på unionsnivå, där kommissionen på grundval av på förhand fastställda kriterier (t.ex. marknadens funktion, konkurrens och skillnader i reglernas inverkan på den gränsöverskridande handeln) kommer att se över marknadsvillkoren [2028] och, när så är lämpligt, anta ett beslut om att skjuta upp övergången på unionsnivå.*
- b) *Att skjuta upp övergångsfasen för de delar som rör utformningen av vätgasmarknaden till år [X].*
- c) *Att behålla modellen för åtskillnad av oberoende systemansvariga för överföring efter 2030 för de befintliga systemansvariga för överföringssystem för gas som tillämpar modellen för åtskillnad av systemansvariga för överföringssystem.*

2. Tariff rabatter för förnybara och koldioxidsnåla gaser i naturgassystemet och gränsöverskridande tariffer i vätgasnäten

I. Gränsöverskridande tariffer i särskilda vätgasnät

Kommissionen har föreslagit en utformning av en framtida vätgasmarknad utan gränsöverskridande tariffer från och med den 1 januari 2031 (*artikel 6 i förordningen*). Såsom redan är fallet för elmarknaderna skulle detta skapa lika villkor för vätgasproduktion och innebära att så kallad hopläggning (pancaking) av tariffer undviks, vilket är viktigt för att förhindra ökade kostnader för slutkunderna. Ett system med gränsöverskridande nolltariffer och lämpliga mekanismer för kostnadsdelning kan vara mer genomförbart i ett tidigt skede av utbyggnaden av vätgasinfrastrukturen än på en mogen marknad där betydande investeringar i infrastruktur har gjorts. För att säkerställa utvecklingen av (gränsöverskridande) vätgasinfrastruktur i avsaknad av gränsöverskridande tariffer föreslås ett system med ekonomisk ersättning mellan operatörer av vätgasnät (*artikel 53 i direktivet*). Vissa medlemsstater föredrar att behålla den befintliga tariffmekanismen även för vätgas, medan andra vill skjuta upp genomförandet av gränsöverskridande nolltariffer för vätgasnät.

Ministrarna uppmanas därför att överväga följande alternativ:

- a) Att tillämpa en översynsmekanism för 2031 på unionsnivå, där kommissionen på grundval av på förhand fastställda kriterier (t.ex. marknadens funktion, konkurrens och skillnader i reglernas inverkan på den gränsöverskridande handeln) kommer att se över marknadsvillkoren [2028] och, när så är lämpligt, anta ett beslut om att senarelägga kravet på gränsöverskridande nolltariffer för vätgasnät.*
- b) Att skjuta upp kravet på gränsöverskridande nolltariffer för vätgasnät till år [X].*
- c) Att ersätta skyldigheten rörande gränsöverskridande nolltariffer från och med den 1 januari 2031 med ett gemensamt beslut av de nationella tillsynsmyndigheterna om gränsöverskridande tariffer, med ett slutgiltigt beslut från Acer vid oenighet.*

II. Tariff rabatter för förnybara och koldioxidsnåla gaser i naturgassystemet

Kommissionens förslag innehåller olika tariff rabatter vars främsta syfte är att främja användningen av och den gränsöverskridande handeln med förnybara och koldioxidsnåla gaser (*artikel 16 i förordningen*¹). Vissa medlemsstater hävdade att förnybara gaser bör prioriteras. Andra uttryckte oro över att tariff rabatterna inte är ett lämpligt verktyg för att öka användningen av dessa gaser och över inkomstbortfallet för de reglerade systemansvariga för överföringssystemen för gas och därmed en potentiell ökning av priset på fossil gas för slutkunderna.

Ministrarna uppmanas därför att överväga följande alternativ:

- a) *Att skilja mellan rabatter för förnybara och koldioxidsnåla gaser, dvs. att tillämpa olika rabattnivåer för förnybara och koldioxidsnåla gaser.*
- b) *Att inte tillämpa tariff rabatter vid alla sammanlänkningspunkter, inbegripet entrypunkter från och exitpunkter till tredjeländer, medan medlemsstaterna ska tillämpa rabatter vid entrypunkter från produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser och vid entrypunkter från och exitpunkter till lagringsanläggningar.*
- c) *Att inte tillämpa obligatoriska rabatter för förnybara och koldioxidsnåla gaser, dvs. att fullständiga tariffer ska betalas för transport av förnybara och koldioxidsnåla gaser.*

¹ I enlighet med artikel 16 i förordningen ska en tariff rabatt på 75 % tillämpas vid entrypunkter från produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser och en rabatt på 75 % från överföringstariffer till och från gaslager i naturgassystemet. En rabatt på 100 % ska tillämpas vid alla sammanlänkningspunkter för förnybara och koldioxidsnåla gaser i naturgassystemet.

3. Blandfinansiering

Förordningen ålägger de systemansvariga för överföringssystemen att godta vätgasinblandningar på upp till 5 % vid sammanlänkningspunkter mellan EU:s medlemsstater från och med den 1 oktober 2025 (*artikel 20 i förordningen*). Om skillnader i blandningsmetoder leder till begränsningar av gränsöverskridande flöden ska förfarandet för gränsöverskridande samordning av gaskvalitet (*artikel 19 i förordningen*) tillämpas. Vissa medlemsstater vill inte blanda vätgas i sina nationella naturgasnät och skulle föredra transport och användning av ren vätgas. Andra skulle föredra att datumet för genomförandet senareläggs och att den högsta blandningsnivån sänks för att undvika höga kostnader och begränsa eventuella risker.

Ministrarna uppmanas därför att överväga följande alternativ:

- a) *Att ändra den högsta blandningsnivån vid sammanlänkningspunkter till [X] %.*
- b) *Att skjuta upp genomförandet av den högsta blandningsnivån vid sammanlänkningspunkter till den 1 oktober [X].*
- c) *Att inte fastställa en harmoniserad högsta blandningsnivå, dvs. att låta angränsande medlemsstater och systemansvariga för överföringssystemen komma överens bilateralt om de högsta blandningsnivåerna vid sammanlänkningspunkterna.*